

Ostalo, napisano jed. Mihajlo i mihajlo se na koncu vlasnik članika bi po dogovoru. Nekoliko predložio, bježe li. Šef je sastavljao i polazivao polit. Mihajlova u Boču za administraciju Rije u Puli. Kod naravnih vlasti takođe utemeljeno, premaši i nepriznati potrebe predstavlja. Tko želi da vrijeđa ne primi, neka to jevi odgovarajuće i stvarnošće - pismo, za koji će se plaća polaznica, ako se izvane "uglavu". Mihajlović.

Gospodarski broj br. 247, 249

Takmičarski broj 31.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Nikogom raste može otvarati, a nekoga sve pokvariti“. Narodna poslovica.

Klasični svjetski stariči i potka-

... podne.

Nekoliko dojeli se da vredje, a ne podnijeli niti jedan, a ne

frankisti negiraju.

Predstavite se počasnom stopi:

12 K. u obče, 5 K. na seljačku, 5 K. 6. oda, 3. na

pol godine.

Izvan carstva više poštovan.

Plaća i vlastilo se u Puli.

Počasni broj stoji 10 k. Isli u

Puli, toli izvan iste.

Urednikovo se maliči u ulici

Gračića br. 5 te prava strana,

četvrti počasni i svetka svaki dan

od 11-12 sati preje pošte.

Početan predlog

Pravoslovno-slovenskih zastupnika, podse-
zen u vrijednost slovenskog vlasti dne
12. t. m. u posebno jugoslavenskoj
svetilištu.

Zastupnici dr. Ferjančić, dr.
Ivčević i dr. Šusteršić stava-
vise u ime svoje i drugova sledeci
prešni predlog:

„Već preko 50 godina ponavljaju
Slovenci svoj zahtjev, da im se daće
sveučilište. God. 1848. priznala je
tadjanja vlada taj zahtjev temeljitim,
te sveučilište koristim i potrebim.
Vlada je takodjer onda iztisala, da
zahtjevaju načelo narodne ravno-
pravnosti i pravedna obrana skupnih
koristi izpunjenje tog zahtjeva, te je
uslijed toga takodjer obećala ustro-
jenje slovenskoga sveučilišta.

To pitanje nebijaše pako tada
riešeno uslijed političkog komešanja,
te državopravnih i financijskih briga.

Od tada nije pako taj zahtjev
zaspa, već je pošličnija godina za-
dobivalo sve to više zemljišta i od-
ziva.

Slovene podupiru pako u tom
pitaju otvoreno i odučeno takodjer
Hrvati i Srbi Austrije. Taj zahtjev
jest danas zajednički svemu jugo-
slavenskomu stanovništvu.

U sjednici od dne 20. oktobra
1898 uložio je zastupnik dr. Fer-
jančić molbu, koja utemeljuje sve-
strano pitaju slovenskoga sveučilišta
u Ljubljani, te zahtjeva ustrojenje
takvog zavoda.

Taj zahtjev postao je pako pres-
nijim i važnijim baš sada, pošto je
sadašnja vlada na interpelaciju ba-
runa Malsatti-a, dra. Horts-a i dru-
gova povodom poznatih dogodaja na
sveučilištu u Inomostu izjavila, da će
za pravnike talijanske narodnosti na
inomotskom sveučilištu ustrojiti sa-
mostalnu fakultetu, ili pako pobri-
nuti se za to, da uzmognu talijanski
djaci na drugi način u svojem mate-
rijskom jeziku poslušati predavanja
na sveučilištu.

Ako dakle vlada obećaje sveuči-
lište Talijanom, koji broje u Austriju
oko 670.000 duša, te imaju godi-
nico de 400 djaka na austrijskih
sveučilištih, je stalno tim više oprav-
dano, da vlada ustroji sveučilište za
Jugoslavene, koji broje u Austriji
preko dva milijuna duša, te šalju
godimice preko 700 djaka na nje-
mačka sveučilišta.

Zahtjev, da se jugoslavenska mlja-
dež podučava i naobrazuje na sveu-
čilištu u svojem materinskom jeziku,
utemeljena je u didaktičnih razlozih,
kako što i u načelu ravнопravnosti.
Ti razlozi zahtjevaju, da učini vlada
bezodvlačno sve potrebite korake za
ustrojenje jugoslavenskog sveučilišta,
odnosno, da čim prije predloži care-
vinskem vjeću dotičnu osnovu. Svako

zatezanje i odrocivanje vredjalo bi
upravo Jugoslavene.

Financijski prigovori nisu ovđje
mjerodajni, jer taj opravdani zahtjev
jest kulturnoga značaja, za koji se
nezanimaju samo Jugoslaveni, već se
mora заниmati takodjer vlada. U
ostalom razumljivo je samo po sebi,
da mora svaka nepristrana vlada po-
duplicirati i posporješavati kulturni razvoj
svake narodnosti.

Što se tiče financijsnog pitanja,
iztičemo, da je zemaljski sabor Kranj-
ke godine 1898. zaključio, da će
dozvoliti za ustrojenje sveučilišta u
Ljubljani podršku u iznosu od jed-
noga milijuna kruna, i da je
gradska občina ljubljanska obećala
100.000 kruna.

Obzirom na to predlaže podpi-
sani prešno:

„Poziva se c. kr. vlada, da pred-
loži carevinskomu vjeću čim prije
zakonsku osnovu, kojom se osje-
rava Jugoslavenom sveučilište sa
pravnikom, mudroštvom i bogos-
lovnom fakultetom.

U formalnom obziru predlažu
pako, da se ovaj predlog izvrati škol-
skomu odboru.

Ovaj prešni predlog podpisali su
svi hrvatski, slovenski i srbski za-
stupnici. Predlog doći će do malo
na razpravu u carevinskom vjeću.
Zanj će govoriti i glasovati Hrvati,
Sloveni i Srbi. Podupreti će ga bez-
djeljivo svi češki zastupnici, a nadamo-
se i Poljaci. Vlada mu se nemože
oglušiti, pošto je obećala Talijanom,
kojih je mnogo manje i koji imadu
već do sada mnogo više nego li naši
djaci, ono, što zahtjevaju naši za-
stupnici.

Iz carevinskoga vjeća.

Beč, 18. novembra 1901.

U jučeranjoj sjednici zastupničke kuće
došao je na red prešni predlog zastupni-
čica Romanića, Rusina, koj zahtjeva da
se odašalje posebno povjerenstvo u Galiciju,
sastojće iz osobe koje nisu iz te
kraljevine, sa zadatom da izpiša zlo-
porabu kod izbora. To je žalostna
stvar, koja se ponavlja već više godina,
da se naime Rusini tuži kako vladajući Po-
ljaci zla proti njim postupaju kod izbora,

tako da narodna volja Rusina nemože
doći do izražaja. Tu se priopćava grž-
nih stvari, onakvih po prilici, kakove po-
činjuje vladajući Talijani u Trstu i Istri
proti Hrvatima i Slovincem, dokako uz
priomoč organa, koji su postavljeni da
čuvaju red i mir u zakon.

U istoj sjednici postavili su svj. hr-
vatski i slovenski zastupnici, kojim su se
pridržili takodjer obojica Srba Kvekić i
Vujatović prešni predlog, kojim zahtjevaju
da se providi za sveučilište za jugo-
slavene ove polovicu mo-
narhije, i da se pripoznade va-

ljanost nauka i izpitovanjem
na sveučilištu u Zagrebu tako-
đes za ove strane. Kao postavljaci
predloga, prikazuju se matelci svih trih
klubova hrvatskih i slovenskih, naime dr.
Ivčević, dr. Šusteršić i dr. Ferjančić. Svak
posten se raduje, što su se bar u jednom
pitaju svi Hrvati i Sloveni, pate i Srbi
složili. Možda to doprinese k daljnemu
zbliženju za skupni rad proti skupnim
neprateljem.

Neizmjerno radostno djelovanje je na
svaku pošteno srce postupak slavenskih
djaka na ovđeješnjem sveučilištu. Čim su
čuli za sklonu uho c. kr. vlade za zahtjev
Talijana pogledom na talijansko sveučilištu
u Trstu, tražili su dvoranu za skupni po-
govor na sveučilištu. Nedobiv je, tražili
su dozvolu policije, da se mogu sastati
gdje drugdje. Nisu ni te dobili. Sastali su
se u prostorijama sveučilišta. Čitali su svoje
zahtjeve njemački, pak hrvatski sloveni.
Njemački djaci počeli bučiti, tako da se
ništa nije moglo čuti. Došlo je do rie-
kanja, pak tučnjave, prave tučnjave, a
svršilo sa pjevanjem na jednoj strani
pjesme „Oj Slaveni“, na drugoj „Die
Wacht am Rhein“. Tim nije stvar svršila.
Svojim izpravnim i odlučnim postupkom
dosegli su djaci, da se je sam rektor
sveučilišta zauzeo kod policije, te je ova
dozvola, da sve svi slavenski djaci mogu
sastati se na dogovor. I sastali su se danas
posle podne stotine i stotine djaka Slo-
venaca, Hrvata, Srba, Bugara, Čeha, Ru-
sina, Poljaka, na poziv društva „Slovenije“. Došli su takodjer zastupnici pojedinih
slavenskih naroda, osim Poljaka, pozvani
od djaka. Milota bilo je gledati upravo
putujući dvorac u kojem je galerije prostorija,
koje se je za sastanak najmilo. Još
veća milota bilo je slušati mlade Slovence,
Hrvate, Srbe, Bugare, Čehu, Poljake, kako
jedan za drugim govori, svaki svojim je-
zikom, i kako se svi u glavnom među
sobom razumiju, kako Slovenc zahtjeva
slovensko sveučilište, i kako ostali obećaju
da će ih poduprijeti u njihovom zahtjevu,
te izeti i oni njeki svoje zahtjeve. Svi
pako izražaju jednim glasom, da će se
međusobno poduprati u svih zgodah i
za svu potrebu.

Bile su prihvaćene sledeće rezolucije:

1. prosvjeduje se proti talijanskemu
sveučilištu u Trstu, na zemljištu našem;

2. zahtjeva se slovensko sveučilište u
Ljubljani;

3. zahtjeva se, da se prizna podpuna
ravnopravnost hrvatskoga sveučilišta u
Zagrebu sa ostalimi sveučilištima u ovoj poli-
monarhiji;

4. zahtjeva se na daleje češko sveuči-
lište u Brnu u Moravskoj, i konačno;

5. zahtjeva se na predloga predsjed-
nika poljskoga društva „Ognisko“ poljska
gimnazija u Tještinu u Sleziji.

Zaključilo se je, takodjer, da se sve
slavensko dječstvo u Beču organizuje me-
đusobno, da se uzmogni u umu, i ako
treba takom braniti proti napadajućim ne-
priateljima.

Kad su tako djaci učinili svoju, pri-
gjasili su se za rječ razni zastupnici: Česi
Bzorad, Černy, Reichsstatler, Sloveni
Ferjančić i Pavle i Hrvati Ferri i Spin-
čić. Svi su izrekli svoje veliko zadovoljstvo
i priznanje djakom sa njihovom postupku,
ohrekli, da će zagovarati njihove zahtjeve,
i poticali ih da, tako i na dalje postupaju
složno, odlučno, bez ikakvih obzira, imajući
pod očima pogibij u kojoj se slavenski
narodi nalaze, i nastojeći o tom da se ti
narodi sami sebi očuvaju.

Pomogao Bog i sreća junacka!

Beč, 16. novembra 1901.

U prekućeranjoj, sjednici dovršilo se
je razprava prešnoga predloga obziru na
izpliranje zloporaba kod izbora u Galiciju.
U jednoj točki bilo je prešnost predloga
primljena. Ima se naime poteštit
ustanova zakona proti onim, koji
ju bune vjeru i vrednaju crkvu i crkvene
udruge.

Svi ti predlozi su napereni proti katoličkoj crkvi i njezinim ustanovam, i njezinim
predstavnikom.

Onim koji bi htjeli srušiti državni
poredak i državu samu, najviše je na putu
vjera i crkva, i njihovi predstavnici, pak
udaraju proti njima na najbezbizniji način,
prilikom razprave postavljenih predloga.
Nit prešnost niti predlozi sami neće biti
prihvati. Razprava je tek počela, a zaokupiti će najmanje jednu ako ne i dve
sjednice.

U proračunskom odboru vode se sada
glavne parlamentarne razprave. Ali ni tu
neide. U sjednici toga odbora od srede
razpravljalo se je ministarstvo trgovine.
Uzeli se je to u razpravu, jer nepruža toliko
prilike političkim razpravam. Mislio se
je, da će se odmah poslije toga raz-
pravljati dispozicioni fond, to je švaka nova-
aca, koju se priznaje vladi bez da se ju
puta, u što ju je potrošila. Kod razprave
toga fonda izriču stranke povjerenje ili
nepovjerenje vladi. Dosad se je stalno dr-
žalo, da će Cesi i neke druge stranice
izreći nepružaju povjerenje. Sad kao
da su se i one predomisile. Ovaj hip nije
od nijedne stalno da će to učiniti. Vlada
je tobože nad strankama, i stranke biti će
nad vladom, odnosno neće da reku da su
s njom zadovoljne. Moglo bi se dogoditi,
da nijedna stranka, osim možda koje male,
neizravno vladu povjerenja. U drugih drž-
ava bi vlasta kod takova stanja stvari
pala. Kod nas će se to težko dogoditi.
Svakako bit će jako otežan položaj vlade,
osobito napram vanjskom svetu.

soljovodstva u njihovoj mladosti vite
kravatci al talijanski.

Mr. J. Š. Š. govore i danas skrivni načaje
kravatci.
Jew. Aj. A. i očito... tako njim racun mace.

Razne vijesti

Političke:

Austro-Ugarska. Na bečkom sveučilištu posmatraju se nemiri, koji otežavaju vladin položaj. Dne 15. t. m. došlo je na sveučilištu da nekako, i među austro-katoličkim i arijanacko-narodnim djaka. Na posredovanje radikovo odjeljeće se djaci iz sveučilišta, ali se na ulici opet u koštač uključiće. Tu je moralno potrebovalo redarstvo.

Glasilo sloveno-katoličke stranke u Kranjskoj tuži se u broju od 16. rujna na žalostan položaj južnih Slovaca, koji su prilaznici s triju strana od narodnih dušmana, t. j. od Njemačaca, Mađara i Talijana. Ovi poslednji, premda ih je samo žarište, postizavaju u parlamentu velike uspjehe, dočim se zastupnici južnih Slovaca moraju zadovoljiti samimi obetanjima. Tako je u novije doba bečka vlada občala ustrojenje sveučilišta austrijskim. Talijanom, dočim će po svoj prilici Slavenom odgovoriti, da neima sredstava, da nije za to još vrijeme itd. Ova razmatranja ljubljanskog lista jesu istinita i opravdane, ali mi smo očekivali, da će također kažati uroke naše nemoci i naših neuspjeha. Ljubljanski list znade bez dvojbe, da je pripasti talijanske uspjehe u našem neuspjehu u državi i postupajući na sramotu našu tri kluba: U talijanskom klubu siedi najuzorniji i najstrožiji katolički svećenik uz latiliberala, uz framasona i čitavu i obratno, dočim se slovenski zastupnici gube u malenkosi i prepričani radi tučač, zaboravljajući na budi i nevolju naroda, koji ih je tamo poslao, da mu pomognu u njegovim duševnim i tjelesnim potrebama. Uzaludu je ni katolikom ni naprednjakom narediti radi neuspjeha naših zastupnika i zbog nesnosnog stanja, u kojem se nalazimo, poradi nesloge naših zastupnika — ako jedni i drugi neulože sve svoje sile, da se tomu razdoru, na put stane i da se svi naši državni zastupnici na okupu nadaju u obrani i zaštiti našeg naroda. Dok se budu naši zastupnici cijepali i dičili, na razne klubove, nemozemo očekivati nikakva uspjeha od njihovog djelovanja u carevinskom vieću.

U vojnickim krugovima pobudilo je veliko iznenadjenje najnovije putovanje, na naš jug predstojnika glavnoga stopa generala konjanictva baruna Becka. Ovaj je naime odputovao zadnjih dana prošloga čedna preko Pule put Dalmacije, da pregleđa tvrdjave na austrijsko-crnogorskim granicama. Rečeni krugovi iznenadjeni su što baron Beck, sada u zimsku dobu, u visokoj starosti ide pregledavati vojnike tvrdjave, dočim se pregleđavaju tvrdjave u projektu ili ljeti i to od ženjarskih castnik, nipošto od predstojnikih glavnoga stopa. Osim toga prati generala jedan visoki castnik, koji imade zadataču, da izrudiđuje ratne načine. Odatile zaključuju rečeni krugovi, da su mogli samo vrlo važni i ozbiljni razlozi ponukati starca, predstojnika glavnog stopa, na pregleđavanje vojnickih utvrda u ono doba godine.

U hrvatskih novina doznačimo, da će biti sazvan hrvatski sabor zadnjih dana ovoga mjeseca. Opozicionalni zastupnici imati će obilato gradivo proti netom ovog sasvim izborom vladinih pristupa. Na sabori će, bez dvojbe i više progovjeda, proti ovom izborom, koji bijaju obavljeni pod austrijskom službenog osoblja i sa izkušnjem izborne slobode.

Mjestne:

Bombar kralja dječko. **Gospodin Benatti** je mjesto, komu treba skinuti kapu, a političku oblast u Primorju značenici i nagraditi njegove vrline. Za političko državno talijansko izdak je Benatti izborni program, koji je razviren po svoj Istri te je "slobodno" prošao u "stećku Piccola", da brata u Italiji doznaju za visoke i svete ideale Talijana u Istri. Kad je to udinjeno, eto zapljene onog proglašenog loga, hrvatske na sve strane o priliku vlaste na Talijane. Svaka je očita: pod tim dojmom skribiće brata u Italiji da pomognu braći u Istri, novaca neće manjkati, možda će biti i interpellacija u rimskom parlamentu, a možda i prijatelje opomene talijanske vlaste na adresu austrijskih vlastodržaca. Finch je dura...

Iz pošte u Puli. Na 18. avgusta je pošta bila na poslanskom ovdješnjem uredu jedna žena, da odpravi nesto novčića. Naputnica bila je hrvatski napisana, pa ju shabljajući činovnik nije htio primiti, jer je tom jeziku napisana, no rekao njoj, nek ide i napiše novu naputnicu u talijanskom jeziku. Mi zahtedmo, da činovnici morudu primiti sve poslijek hrvatski upravljene, jer je pošta za nas, a ne mi da bude pokorni činovnicima. Upovljamo ove gosp. Franku, kako upravitelju ureda te ravnatelju g. Felicetti-u, da odnosnog činovnika pozovu na red, da vrši svoju službu i sluje one koje štovati mora.

Pokrajinske:

Imenovanje. **Ministar pravosuđa** imenovao je tajnika zemaljskoga suda u Trstu g. Rikarda Pistoliga c. kr. kotarskim sudcem u Pazinu.

Premještenje pred izbore. Preč. gosp. Petronio, kapiturni vikar trčansko-koparske biskupije, hoće da nam ostane svima dugo u pameti njegova vladavina sa onom biskupijom. Nedavno smo priobčili, kako je poslao u hrvatsku župu, u kojoj nebjija po priznanju, samih Talijana, već dugo i dugo talijanskog svećenika, mladog duhovnoga pomoćnika, koji nepozna jezik pučanstva one župe. Nakon onoga premještenja, slijedio je drugo premještenje raznih svećenika, čemu nismo prigovorili, držeći, da to zahtjeva korist i potreba crkve i pučanstva. Ali sadašnjemu, najnovijemu premještenju, moramo prigovoriti. Premješteni su sada pred same zemaljske izbore, razni naši mladići svećenici, koji bijuju na pravom mjestu, i koji bi bili mogli pučanstvo pomoći, rietju i činom kod predstojjećih izbora. Tako je premješten g. Frana Kemra iz Zrenja u Bjeljincu kod Trsta; tamo je poslao gosp. Viktor Klinara iz Krasice; iz Pazina premješten je župenpravitelj g. Frankolu u Krngu, a ne njegovom mjestu poslao g. I. Mandić, koji je upravljao župu u Zavrsju. U ovu župu postao je, odlučnog našeg narodnog protivnika g. Franzina iz Siole; g. I. Vranja poslao je iz Brda u Krasice, duh. pasturu izuzeću je u Brdu talijanskom župniku u Momjanu.

Svatko će, lako i sam shvatiti, koliko mora biti neugodno za dolinou gg. svećenike i za odnosno pučanstvo ovo premještenje pred same izbore. Gg. svećenici gube svoje izbornu pravo, a pučanstvo gubi svoje savjetničke i učitelje.

Mi netvrđimo, da su rečena gg. svećenici, premješteni od preč. ordinarijata upravo s tom namjerom, da se ih liši izbornog prava a pučanstvo savjetnikah i učiteljih, ali paži, mora svakom u oči, što se ih je premještalo upravo sada, kad bi ih pučanstvo najviše trebalo.

Bojimo se, da su uslijedila ta premještenja na poticaj izvana, da su naime naši narodni protivnici u Istri lažni, klevetni, očernjavajući naših čestitili svećenika, to izposlovali, da se ih baš sade premješti. Mi bilježimo i tu činjenicu: na rovnu onomu, koji ravna danas s onom biskupijom.

U slijedećoj seči: Ima se u...

Predava za javne rednje. — Pred labori i Zemaljski odbor doznačio je čestorogi odlocu: u Kopu 4000 kruna, kao nego dio obetane podrške za popravak ceste Nigrignana (neka nam citatelji propuste, što im nezakemo, gdje je taj Nigrignano i kako se pravo zove). Nije li možda to Černikal? Eto, kamo vode novotvrdje zem. odbora?

Odobrena, hvala dražba za građanje ceste Dva dvora — Kanfanar, za svrhu od 3961.16 kruna. Občini Lovran

osigurava se podrška od 236 kruna za dobaru pitne vode u Dragi — Dosso (?) Odstupa občinskom glavarstvu u Oprilju, molbu za podršku Antunu Zolliću i drugova za popravak ceste preko rimskog parlamenta, a možda i prijatelje opomene talijanske vlaste na adresu moča Tarmar, izjaviv se načelno za talijansku podršku.

Talijanskoj posuđilici u Tinjanu doznačuje se zajam od 3000 kruna uz 3%, koji će se povratiti u 10 godina.

Zem. odbor izjavlja, da je sporazuman sa c. kr. namjestničtvom (a kad nisu oni sporazumi?) Op. slag) u tom, da je zaključak občinskog zastupstva u Barbaru od dne 11. augusta 1896., kojim se nalaze globo od 5. for. občinskim zastupnikom, koji nebi dosli već na prvi poziv k sjednici i nezakonit.

Iz Poreča pišu nam: U zemaljsku poljodjelsku školu u Poreču primjeno biće početkom školske godine 10. dјaka, od kojih placaju, nekoj ave troškove sami, drugi imaju podršku zemlje i države. Od te desetorice mladića Istre, koji će polaziti rečenu školu, nije nijedan Hrvat ili Slovenac. Sve su to talijanski mladići, koji će se usavršiti u poljodjelskim radnjama; što na svoje, što na troškove države i pokrajine. Za naše mladiće neima tamo mješta; za njih neima novca ni država ni pokrajina — jer tamo valja znati talijanski, posto je sva poduka u tom jeziku.

Iz Podgrada pišu nam 14. t. m.: Danas izabramo ovdje jednoglasno, 15. izbora: ili fiducijsku, koji će dne 5. decembra t. g. složno glasovati za predloženike hrvatsko-slovenske stranke Istre u sjedištu političke oblasti — u Voloskom. Ovamo se nije podučao magistr, a po letos stavili svoju nogu, jer je već dobio lekeju u našoj občini. Ni drugi nitko nije se podučao rušili disciplinu i tako je naših 97 birača složno i jednoglasno izabralo slijedeće narodne predloženike: Jenko Slavoj, Demijožes Ivan, Rogać Anton, Waisel Fran, Stambulić Anton, Pelozia Anton, Ryšavy Fran, Hrvatin, Anton, Ivanić Anton, Možina Ivan, Tomežić Ivan, Ljubić Anton, Mežnar Anton, Logar Rajko, Bubnić Tomaž.

Zivili svjetski birači i narodni pravci občine Podgrad!

Kako se plaća prodance? Iz Koprivnici pišu nam: Talijanski prodanac Antun Eler iz okolice občine Milje pošao je pred poslednjimi izbori za državni sabor u Kopar k. sijor Felice Benčiću a t-i-u, da mu dade 30 for, pak da će za talijansku stranku raditi i glasovati. Sijor Felice poslao je prodanca k svomu prijatelju Derinu, koji mu je dao 25. for, za njegov glas i agitaciju. Prodanac podao se veselo kući, pio je i jeo i radio za Talijane — mislio, da je novac dobio na dar. Kod tamo, dobio je ovih dana — posto je već bio zaboravio na ono 25 for — oblužnicu ili peticion, da plati 25 for, koju su mu gospodā samo posudila. Sada neponaže ni plać ni molba, već plati, pak suti-ludi prodanče. Radio je za Talijane, za njih glasovao, a sada mora vratići novac, i troškove, sudbene. Pravo mu stoji! Tako bi se imalo kazniti sve prodane duši!

Iz Dobrovo: umjetnog gnoja. Uprava

državnih željeznica snizila je cenu dovoza umjetnog gnoja, za čitav vegun na državni željeznicu, do kojega u decembru 1902. iz Praga do Buzeta za 168. kruna; iz Praga do Pazina za 174. kruna; iz Praga do Rovinja za 182. kruna.

"Pjevanje, dražba i slega". — Zamjeti, priređuju u nedjelju dne 24. t. m. za zabavu sa pjevanjem, predstavom i plesom. Početak na 7/8 sati.

Darevi putem „Naće Slega“. Za djetatko pripremno društvo u Pazinu, Mat. Fejdija K. 12. g. Ivan Gasparin Sv. Vital K. 5, Stipe Legović K. 2. — Za družbu sv. Cirila i Metoda: Ured „Tjednika“ Belovar — podario: g. M. Roje mjesto vjeća na lies pok, Šmarž, Hajček K. 20, g. Vinko Marjan Gerovo, sakupljeno u Delničiću kod g. Grge Majcarića K. 8/40, g. Janko Hradilović — Melika sakupljeno na Martiniju u potčast prijatelje Martina Cilige živinara K. 14, g. I. Kurza Klanc, sakupljeno, u kući vel. gosp. Niku Poliću župnika u Zelenju K. 15, g. Mart. Curić, u pristav u sv. Ivanu Zelinu K. 12/40, sakupljeni na svoj imenjan, kod gospode prijatelja — Za nastavljalođa Iva Krbačića poslao veleū. gosp. dr. Andre Stanger iz Voloskoga K. 6, g. Grgo Baždon iz Pule 1 K. — Za Sokolski dom u Puli daroval je g. I. Poropat iz Dana 50 h.

Hvala, i Bog platio!

Iz drugih krajeva:

Premještenje. Prevedeni vježbenik kod c. kr. namjestničtvu u Trstu g. dr. Karlo Lusina premješten je u svojstvu attaché-a k austro-ugarskom konzulatu u Aleksandriji.

Njemač — proti ustrojenju talijanskoga sveučilišta u Trstu. Njemački sveučilišni djaci u Gracu izjavljuje se potom posliednjih nemira na sveučilištu u Inomostu — za talijansko sveučilište — ali to se sveučilište nesmije ustrojiti u Trstu. Oni da papa prosjevaju odlično proti ustrojenju talijanskoga sveučilišta u Trstu — jer da Niemci nekanek onako važno trgovacko mjesto, kao što je grad Trst, odstupiti Talijanom. Njemačko-talijansko prijateljstvo prestaje dakle u Trstu, za kojim rastu zazubice Talijanom iz kraljevine i Niemcem iz Prusije!

Drugi glas o budućem trčanskom biskupu. Ljubljanskemu „Slovencu“, koji je u dotičaju sa visokimi crkvenimi kružovi, javljuje, da će biti imenovan biskupom trčanskim kanonik Kordić, o kojem smo i mi već pisali.

Prihv 500 kruna „Maralićevih“ za družbu sv. Cirila i Metoda. Povodom proslave 400 godišnjice prvog hrvatskog umjetnog pjesnika Marka Marulića, izdao je g. profesor dr. Andrić u Zagrebu knjižicu o Maruliću u više tisuća primjeraka. U Zagrebu ustrojio se je odbor sa zadaćom, da razprodru tu knjižicu na korist naše plemenite družbe sv. Cirila i Metoda. Kako čitamo u zagrebačkim novinama, poslao je taj odbor dne 13. t. m. uprari druživa sv. C. i M. prvh 500 kruna, koji su unisti od razprodaje te knjižice. Bude li i nadalje razprodavalo tu knjižicu takvim uspjehom, to se nadamo, da će naša „Družba“ imati odstale vrlo liepu korist. Mora se bo, znati, da se je u sama tri dana razprodalo knjižice, za 500 kruna.

Si odboru u Zagrebu preporučamo, da bi preostale knjižice, razposlao i u ostale gradove svih hrvatskih pokrajina, te nedvojimo nimalo, da će mnogi za malepnu svolu nabaviti si krasnu knjižicu a u toj plemenitu svrhu. Međutim stogačna hvala, g. piscu i sl. odboru, koji se toliko rodoljubno zauzeo za našu sirotinju.

Za dovoz umjetnog gnoja. Uprava državnih željeznica snizila je cenu dovoza umjetnog gnoja, za čitav vegun na državni željeznicu, do kojega u decembru 1902. iz Praga do Buzeta za 168. kruna; iz Praga do Pazina za 174. kruna; iz Praga do Rovinja za 182. kruna.

Paćuharije iz Pulijskine.

Ja bih mora napisati jenu gorostasnu polemiku proti onom gospodinu, ki se je užardal u ruke šilo i mazilo. — Balota iz Raše neće zamiriti, da se pačam u njegove posle — mazilo; ali kad on spi — šilo. — Dok je ta gospodin »Ketimkapiš« pisa one Paćuharije iz Pulijskine, bila mu je sigurno na pameti ona: interdom dormit bonus Homerus. Na tu njegovu misal ja bi mogao odgovoriti jako pikantno, ali da me nebi per kombinacijom zato pozva na duvel, ja ēu mu za ta put reći, kako me je pokojni Delija navadila: »accipe quod tibi dat avara manus et cononus illē qui taliat fetas sotiles, a to ēe reći, da je tribe kumentati se i s malim, a oni ki riže, neka gleda ča dela. Ma ja za polemike ne marim, jer opet ako ēemo reći i latinski: »no nest hic locus negare tempus.«

A vi, dragi moji ljudi, ča ēete reći na to moj latiniornum? To vi razumite kako i Marčanci, Barbanci ili Karmičari, kad njim popi u crkvi patnaju. Ma pustimo to na stran i recimo čagod o onom, ča ēe se ovih dana zgoditi.

Donka jopet balotacijani! Svi se miču. Gospoda s fajdama i bez fajde dešaju sedute i kunsilje, ūsto pišu i daju na znanje ča, kada i kadi će biti, kako je tribe postupati i sto takovih lipih stvari; inženjeri dišenjivaju škole i šterne, mire ceste i zabadaju pikete; fakini vuku vrše beči za kupovati trubile, Čozoti voze kapulu, bakaļaj i piće; mularija kupuje švilkje; žene delaju šedute kod peći, a Pikutar pripravlja pulica. I Dottor Salo Frittigia nobile de Liziriti leverendo pater Krstić, i on se mič i šalje okolo raspuštenu kaj ciganku svoju Tetu Jambožiju, da muti narod, sije ljuj-mež šenicu, okuvača zrak; inšoma, me kapite, svi i sve se miče. Kad se sve miče, maknimo se i mi. Kada ūstoji, gospoda, fakini, Čozoti, Teta Jambožija i perfū ūzne prid pećom se miču; zašto ne bismo i mi sv složno kako i jedan upri, za naše pravice, za naš jezik, za naše lude? Tudesko za Tudesku, Inglež za Inglež, Romanjol za Romanjolu, Talijan za Talijan, Turak za Turka, svaki infatti drži za svoga, za svoje pravice, za svoj narod. Ali ča da bi jušto naš narod imala oni, ki ne mari za svoje, da uprav Hrvat ne bi imala biti svoj, da bi jušto mi imali biti oni, ki bi ostali doma i ki nebi pristupili k izboru, da dademo svoj glas za svoje lude; da bi jušto mi izmed toliko naroda bili oni ki bimo dali svoj glas drugomu i prodali svoje poštjenje? Ne, ne, ja sam siguran, da to nebi učinjaja jedan lipi broj našega naroda, ali... ali oni drugi parat našega puka, ki je još s glavom u vrici i ki ne znade ča je, ča su to votacioni, zašto se trata i koje su nam koristi od toga, za ove govorim da ne znam kako bi bilo. Oni bi mili na svaku ruku, oni bi plivali kako čes, oni bi se magari imbarkali na braceru, da ih voze kaj šurle, da im budu za pusta, a to sve zašto? Jer ne poznaju sami sebe, jer nisu čvrsti i jaki, jer su laki kaj lišće, koga vitar nosi kud mu milo i drago. A za one pak, ki bi po »Barba Tončićevom« sistemu pripadali osmoj ali devetoj kategoriji — a to bi bili deboto svi delegati i kumanjica bella dei kapovilla — za one mislim da nemaju spasa, jer su oni tako duboko zaronili, da ni sve trajne, ni svu paranki marčanske kave nebi ih mogli iz ove sramotne propasti izvući.

Nemojmo dakle biti mi oni, koji se sramimo ili plasimo očitovati naše misli, ispuniti naše želje, ovršiti našu dužnost; nemojmo biti jušto mi kukavice, zbog kojih cijeli naš narod trpi, nemojmo radi nemarnosti i slabog rada biti kovači naše nesreće. Preminimo se i složimo se svu čvrsto, uprmo nogom i rukom, te ovršimo našu dužnost. Ljudi, pamet u glavu; vi, koji

ste žvaljali do sad, nemojte od sada napriđ, ako i niste dosad ovršili svoju dužnost, ovršite ju sada, da se znade da i u Istri narod se budi, da i u Istri imara i napredka. Kad odzvoni ona ura, kad puhe oni vitar, dignite se sví na noge i pojđite onamó, kamo imate za poj, pojđite da viša glas ljudem svoga kolina, ki znadu kako je dobar crni kruh i ki će braniti naše pravice. Ne šparajte ni truda ni muke, ne žalite ono malo vrimena, ča kod te prilike izgubite, jer svaki čas je za nas zlata vrijeda. Prezrite njihove krune, onaj Judin novac, koga vi najzad morate da platite; prezirite njihov bakaļaj, njihove pipe i dokazite im, da niste gladi, da niste oni istarski gladiščavi, za koje vas oni drže.

Preminimo se, složimo se i udrimo čvrsto, smjelj... samo naprijed! Kanfanarci u Kanfanar na 20. t. m., Sanvincenčani u Sanvincenču na 21., Branci u Barban na 22., Marčanci, Roverci, Filipanci, Kričanci, Proštinari, u Filipanu na 22., a Premanturci, Medulinčci, Ližnjanci, Valturci, Šišanci, Kavrančci, Loboričanci, Pomerči i Muntičani na 23. sv. svi u Pulu i da nijedan ne ostanje kod kuće. Ako dobijemo, naši deputati biti će dr. Ivan Cukon, medulinčan, i njegov ženzo Perkić iz Kranjčići, ako ne, biti će kakov Klevar i kakov Lanzin.

Ja ne želim nijednoga uvriditi, nijonomu ne želim slabega, samo učinite svu vašu dužnost. Ki pak bude proda svoj glas, ki bude osta doma iz plasljivosti; ja ēu ga tako osapunati u mojim paćubarijama, da će ga biti sram šest lit doj među ljudi. Zato vam danas preporečam najtoplje i molim vas kako kad se Bog moli, ustanite na noge i uprite čvrsto, čvrsto sví kaj i jedan; a vi žene, uzmete preslice u ruke i gonite vaše lude na posal. Zdravo, živili! Tako danas finjivam moj vartikulo de fondo, oponzivajući ono, ča je reča gospodin »Ketimkapiš« za Gašpića iz Rakija. Gašpić je naš čovik i on je za svoju narodnost postupati i naputiti ljudi; živio ga Bog!

Balefa iz Raše.

Barbanci na noge!

Oj Barbanci moja braća mila
Sačuvajte vi poštenu dila
Sada nam se približuju dani
Komu tužni komu radovani
Već je polje petnaest godin dana
Da smo svoga suzbili dušmanu.

Crni dušman nigdar neda mira
A izdaju vajk u sebi smira
Kako bi nas doveo do ruba,
Ali prije nek ga stisne tuga!
Ali prije neg nas dušman svlađa
Pasti će mu i oči i brada.

Brzo ēemo izbore imati
Od vas more svaki dobro znati:
Taljan te nas sad napastovati
I lovili ljudi iznenada!
Ne hodite po taljanskom tragu
Pošljite ih neke idu u vragu.

Oj Barbanci glasno zapivajte
A svu skupa koji bolje znate;
Dugo od nas mrzki Talijani
Našoj kući gosti nepozvani,
Imali smo došta srebra zlata
Dok nam niste kucali na vrata.

Pustimo na stran naše Talijane
Od sto godin dušmane prozvane,
Pustimo mi prodance na bandu
Vratimo se na lipu komandu
A najprije gdi si majke sine
Od Bičići oj junatki Pine.

Nu podigni sve Bičiće naše
I sve tvoje iz Korta Glavane
I podigni starog junačina
Bataljana i mladoga sina,
Zdignite se prija zore rane
I pojđite na selo Glavane!

I Glavance lipo upremite
Na ravnici lipo se skupite
A Šajince neću spominjati

Do jednoga svi te s nami stati,
Jer su oni vajk junaci bili

Na izbore prvi doletili.

Na noge se moj ljaje Janko
I moj šantul Kontušić Marko,
Pazi da te dušman ne zaleti
Na župan Martin z Dragozeti
Digni Vadršči prijatelje stare
Šankovića i dobre Sugare.

Stoković pet mili brajana
Od Vorih roža odabran
Podignite vi vaše Vorih
Kontušić junačke Žudih
Pomolte se Pernjanskoj Divici
Nadjite se skupa na ravnici.

Svi činite koji bolje znate
Na noge se Jakšetiću Mate
Podignite Vi Vaše Pármance
Na izbore ko vatrene janice
A svu skupu lipo se slobode.

A. Rakanci, ko te's nami stati,
Mi ēemo ih lipo dočekati
Na ravnici sví ēemo se sastati
Za junačko zdravlje popitati
Pak će biti veliko veselje
Dođi k nama dični Mate Bele.

Budite s nami i Vi satki Sanci
Kada dođu mladi Kapelanci
Ustanite se lipo kito naša
Iz Hreljici dični Matijus
Pak te naše sve pasati tuge
Spanit će naši od talijanske kuge.

Na noge se o Perkiću Franu
S Bratulici Jurica Zubane
Ala si, mi kako jena vika
Podigni mi dva župana Pliska.
Tvoj susjeda dobre majke sina
I župana Ivu Lupetina.

Ja vas sada svih pozdravljam lipo
U stanu vam malo i veliko
A ja moram završiti sada
Oj Barbanci moja braća draga
Zač bi pišma odveć duga bila
I meni bi ruke zabolila.

Pave Špada.

Donesimo ovaj poziv za izbore
od dičnoga našega Blisnjaka, upravljen na
barbarske pravke, da pjesnika obradujemo
i spominjane pravke počastimo, pa neka
i nadalje saznađu naši ljudi za bistri hrvatski
jezik, kako se govori na Barbanštini
i liepa narodna imena na onim stranama.

Ustanovljena tvrdka god. 1806.

J. DRUFOVKA,
Gorica (Primorje), Gospodska ulica 3.
Filialke: Komen i Sežana.

Tveračke skladište koža, zagradjena tvornica gornjik dje-
lova cipela (Schuhbertheile), remenja za strojeve, kćeva itd.

Glavno skladište biksa u korist družbe sv. Cirila i Metoda.

Cienik na zahijev badava i franko.

Rodoljubi!
Kupujte samo Cirilo-Metodijsko žiglico!

Podpisani preporuča p. n. občinstvu u Puli, osobito
pako veleč gg. svećenicima, učiteljima itd. iz okolice

svoj krojački posao
na glavnom trgu (Foro) br. 6 u Puli,
u prvom katu.

U zahiji imade na izbor raznovrstne najmoderne
tkanine za odiela, koja izvršuje točno po mjeri.

Anton Klement, krojački majstor.

Javna zahvala.

Gospodin Ljudevit Matizki, mur u
Puli, via Sergia br. 65, podario je svoj
učionici vrio krasnu i vrijednu zidnu aru. Do-
đim mu podpisani na tom daru što je po
zahvaljuje, smatra si svojom dožašću, da
ga svojim zemljacima, glede zaručaka Meto-
topije preporuči.

Rat, kvarzatne kline, stolice sv. Cirila i Metoda
u Puli; 16. studenog 1901.

Jelinski, nadaceš.

Restauracije
ŠEPUKA - PAZIN
za sobami za praspavljaje

preporuča se
p. n. občinstvu i putnikom za naseljeno
posjet, obetajući uvek najčistiju poslogu
uz dobru domaću kuhinju te razna zdrava
i kriptka vina. Dobiju se također de-
sertna vina, likeri i slatice.

Prva slovenska skladišta pokućstva

Antona Černigoj
Trst

Via di Piazza vecchia 1, u kući Matijus,
prvinska stolarske zadruge II. Garic.

Skladišta u Solkanu-Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom
Svaka je konkurenca nemoguća
jer je pokućstvo iz prve ruke.

Prostorno dopušta, da
toj riedkoj
stupane su

Utorak
grebu ta s
nosti sa pa

Iza p
u „Kolo“ i

Prisut
je podpred
g. Matijus
još mnogi
lima od br
Matici Sk
Dom i Svi
odobravalo.

Drugi
svečari glag
a zatim kro
kola“, gdje
nica.

Dvoran
trobojnicama
uzeće nadbisk
ljane, Spljeli
lične osobe,
stovi. Pozdr
predsjednika
čitao je pod
ranj. Iz
vatski rom
Gjalski ko
govor protu

Zarki go
Milića i sv
liča, koji je
občinstvo je
prekidalo.

Iza toga
vatski glumač